

ikke anderledes har jeg for min Deel tilladt mig at stille det fra Begyndelsen. Spørgsmaal er: er det ret, naar Staten beslutter sig til at anlægge eller ved en Rentegarantie fremkalde Anlægget af Jernbaner, da at vælge den Deel af Landet til dette Anlæg, som her er besluttet, og det er det jeg, efter hvad jeg tidligere har tilladt mig at udtale, ikke kan ansee for det Rette. Nu er det vel fra den ærede Finansministers Side blevet fremhævet, at ogsaa Provindsen Jylland og andre Dele af Landet ville faae Fordeel af denne Bane, og at man navnlig vilde handle i Jyllands Interesse ved at votere denne Bane; men saamegen Priis jeg end sætter paa den ærede Ministers Ord, da jeg veed, han er en Mand baade med Villie og Kraft til at gennemføre, hvad han foretager sig, saa er der dog dertil ikke indeholdt fjerneste Oplysning om, hvad der med Hensyn til Jernbanens Fremme tilsigtes fra Regjeringen i de andre Dele af Landet; thi det, vi hidtil have seet offentligt fremsat herom, seet antydet som Regjeringens Ønske og tildeels ogsaa forberedet ved Undersøgelse af Regjeringen, det er ikke et Anlæg paalangs gennem Slesvig og Jylland, men det er et Anlæg paatvers gennem en lille Landstrimmel fra en østlig Havn, det være Fredericia, Kolding eller Apenrade, til en vestlig Havn som Hjerding eller en anden; det er en Bane, der saa lidet vilde bringe Jylland Fordeel, at den kun i en meget indskrænket Grad og et ringe Omfang kunde komme Jylland og Slesvig tilgode. Til Forbindelsen med England, som jeg ogsaa anseer det for rigtigt, paa enhver Maade, ogsaa, om det skulde behøves, ved Statskræfternes Hjælp, at fremme, frembyder Havet denne i en rigelig Grad, og skulde der behøves en gennemskjærende Vej, saa er allerede en saadan tilstede paa Jernbanen fra Kiel til Glückstadt, en Vej, der vil være ligesaa hurtig og maafee hurtigere, navnlig her for Sjællands Bedkommende, til England, end selve Omsejlingen, for at naae et østligt Endepunkt i Jylland. Jeg vil nu ingenlunde nægte, at en Lørbane, som hører anden Bane, ogsaa kan skabe sin Nytte, og jeg vil endogsaa være enig med den ærede Rigsdagsmand for Vogensø (Vesperen), der sidst udtalte det som sin Me-

ning; det vil vel siges, som sit Ønske, at Jernbaner i det Hele taget burde være det Communicationsmiddel, der skulde afløse Chausséerne; men fra et saadant Maals Udførelse staae vi vistnok endnu faare meget fjernede. Det, der udfordres til at realisere dette, er mange Penge og lang Tid, og der maaskee, hvor Staten skal træde understøttende til, være Spørgsmaal om, hvilken Retning der er den rigtigste at vælge. En saadan Retning som den paatvers, hvilken man hidtil fra Regjeringens Side har betragtet som en Consequents af den sjællandske Jernbane, har ikke engang noget Støttestykke at fremvise i det øvrige Europa, selv ikke paa den italienske Halvø, og det endog imellem Stæder af saa stor Betydning som Livorno og Ancona, hvor det tilfældige om at forbinde store Have, som ved lange Strækninger ere skilte fra hinanden; endogsaa der har et saadant Anlæg endnu ikke kunnet komme istand, uagtet de Terrainvanstigheder, som Mange troede der kunde frembyde sig derfor, ikke skulde være store. Naar jeg derfor sidst antydede, at jeg ansaae det for at være det rette Hensyn, der bør stilles i Spidsen ved Anlægget af Jernbaner i Staten, at være enig om Retningen, da troer jeg heller ikke at have været utydelig, naar den ærede Finansminister søgte efter, i hvilken Retning jeg egentlig vilde gaae, idet jeg udtrykkeligt nævnte Forkængelsen af den europæiske Jernlandsbane, som for Tiden nordpaa hos os munder ud i Rendsborg, gennem Slesvig, og forsaavidt muligt, videre. Det er altsaa navnlig paa det slesvigske Gebeet, at Regjeringen, efter min Overbeviisning, først skulde og burde fremme Anlægget af Jernbaner.

Jeg er ogsaa derved kommen i Samstemning med en anden Udtalelse, som jeg heller ikke troer kunde være uklar, nemlig af den ærede Rigsdagsmand for Holbøks Amts 2den Valgfreds (Tscherning), idet han vel vilde have en Bane fra Limfjorden draget i vestlig Rente til Hjerding, men, mig bitterligt, for derfra at forene den med Banen paalangs igennem Slesvig. Her er nu ikke Stedet og Tiden til videre at discutere om Retningen af en saadan fremtidig Bane, men jeg troer, at det havde været Ret, og at Regjeringen burde